

ISZÁN TÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dező-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok el- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Katasztrofális szárazság

Nagy bátorsággal párosult jóstehetség kellene ahhoz, hogy valaki április hó elején a terméseredményre vonatkozólag bármilyen jóslatokba bocsájtakoznék.

Egy negyed esztendő a mostoha időjárás végzettszerű következményeit kikorrigálhatja s ki ok nélkül verné félre a harangot, az oktalan izgalmat keltene azoknál, akiknek összes reménye abban kulminál, hogy kenyér dolgában az ország szükségét ne szenvedjen.

Azt az optimizmust, amelyet az enyhe téli időjárás s a korai kitavasodás szült a lelkekben, amely egy rekord termés reményével kecsegtetett, súlyos aggodalmak váltották fel s bár reményeink még nem veszték el, de nem hunyhatunk szemet a szokatlan száraz időjárás felett, mely terményeink növekedését megakasztotta s veszéllyel fenyegeti.

Az időjárás eme szokatlan száraz jellege, abnormális melegségével, már egy év óta zavarólag hat a gazda tevékenységére. Ez okozta a múlt évi gyöngye maghozamot, amely hatásában nemcsak az őstermelést, hanem a fogyasztást is s ezzel együtt a megélhetési viszonyokat megnehezítette.

Nem lesz ördektelen, ha vidékünk csapadékviszonyait cikkem keretébe foglalom, mert tudvalevő dolog, hogy a termés nagysága, a csapadék nagyságának azon mennyiségével, amely a növényeket tenyészletük idején éri, párhuzamos emelkedést mutat s egy megerősödött növény, az altalaj vízkészletét kellően kitudja használni, ha azt tenyész helyén feltalálja. Ezért kívánatos a téli lecsapódás havazás alakjában, amely lassu olvadásával a talaj azon rétegeibe szivárog, amelyet alkalmas talajmegműveléssel fogasolás és a feltalaj laza állapotában való tartásával a növény hasznára elraktározhatunk. Sajnos, ez a természeti jelenség ez évben teljesen kimaradt. Talajunk felszíne száraz, s kiaszott az altalaj is.

1917 decemberben összes havi csapadék mennyiség 166 mm, 1918 januárban 56, februárban 35, márciusban 50 mm. Esett a négy hónap alatt összesen 307 mm. Oly csekély ez a mennyiség, amely az erősen megbokrosodott őszi növekedésére nem elegendő s ha az idő gyorsan meg nem változik, a föld csekély vízkészlete nem fogja bírni táplálni a növényeket, sőt már ma is küzdenek a mostoha időjárással.

Az 1916-17 ugyanezen időszakában de-

cemberben 90, januárban 59, februárban —, márciusban 37 mm. volt a csapadék, tehát összesen 1865 mm.

1915-16-ban ugyan e 4 hónap alatt a csapadék összege kitétt 263 mm.

De ezek a számok csak a téli nedvességet mutatják, amely csapadékot a hűvösebb idő nagyrészt megszokta menteni a növényélet számára. Az év többi szakában a lecsapódásokat a szél és a nap heve gyorsan szárnyára veszi s csak egy része szolgál a növény táplálására olyképp, hogy a talaj szerves részeit feloldván, azt a növény felveheti.

Nagy fontossággal bír a nyári esőzés is, kivált, ha azt kellő melegség s napfény támogatja, de az alrétegek vízkészletének összegyűjtésére a téli nedvesség mennyisége a döntő.

Vidékem csapadékviszonyai igen nagy eltérést mutatnak.

1913 évi csapadékja	607 mm.
1914 " "	892 mm.
1915 " "	1096 mm.
1916 " "	793 mm.
1917 " "	487 mm.

A legkedvezőtlenebb volt az 1917. év s ha mégis ősziekben volt termés ott, ahol az egér tönkre nem tette azokat, azt nyilván az a téli vízkészlet befolyásolta, amely az 1916-17. év télén leest, amely 186.5 mm. tett ki s ennek hatását nem rontotta el a száraz május sem, mely 32 mm. csapadékjával bizony kevés hasznot hozott volna, ha az altalaj vízkészlete szegény lett volna.

Kedvezőtlen volt az 1915. év is az ő abnormis lecsapódásaival, amikor a mélyebben fekvő helyeken tavak képződtek s vetéseinket a sok eső kiázta.

Óhajtandó, hogy április és május hava csapadék gazdag legyen, de a gazdának is jól felfogott érdeke, hogy a meglevő csekély talajvízkészletet a vetések fogasolása s a henger indoklatlan használatával oltalmazzuk s ha már rögtörés céljából használjuk is a hengert, utána járjon a fogasborona, hogy a talaj felszíne porhanyós réteggel legyen borítva.

királyházi Ruffy Pál.

*

Mialatt ez az értékes cikk nyomás alatt van, még mielőtt a gépből kikerült volna, hatása már is mutatkozik: megeredt a bőven zuhogó eső. Kívánatos, hogy ez a hatás minél intenzívebb legyen. Ez a közlemény legjobban igazolja, hogy mily roppant jelentősége van ennek az esőnek, melyet

Isten egyformán küld le az igazaknak és a hamisaknak.

Grócz Béla temetése.

A szegények, a szűkölködők legnagyobb barátját temették el tegnap. Grócz Béla nagyrépost, apostoli főjegyző immár az anyaföldben pihen. Temetésén roppant nagy gyászoló közönség jelent meg, hogy még egyszer kifejezést adjanak annak a nagy tiszteletnek, mellyel Nagyvárad egész közönsége körülvette az elhunyt nagyrépostot.

Jelen voltak:

A ravatalnál ott állottak a gyászoló család tagjai, a székeskáptalan valamennyi tagja és a központi papság teljes számmal

Malatinszky Lajos, Ember Géza főispánok, Lábán Lajos táblaelnök, Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész, dr. Hoványi Géza udv. tanácsos, orsz. képviselő, Rimler Károly polgármester, Fráter Barnabás alispán, Sztán Flórián g. kath. kanonok, Németh István kir. tan., pénzügyigazgató, Varró Domokos műszaki főtanácsos, dr. Buday Gyula jogakad. dékán, dr. Hoványi Gyula, dr. Sigmund Andor, Horváth Jenő, dr. Személyi Kálmán jogtanárok, dr. Molnár Imre, Tóth Imre, Maros Gábor, Singlary Gyula, Róna Ambrus, Butyka Lajos, Horváth Arpad, Keszthelyi Zoltán, Bozoky Gyula alezredes, Keller József ny. őrnagy, a 4. honvéd pótzászlóalj képviselőiben Zechentmayer százados, Zsdánszky László, dr. Fráter Imre, dr. Gedeon Alajos, Szontagh Gusztáv, lovag Sperker Ferenc, Gilnreiner Adolf, dr. Krüger Aladár, Kiss Döme, dr. Hoffmann Gyula, Werner Kálmán, Szacsavay Ákos, dr. Fráter Iván, Vámosy Mihály, dr. Gyöngyössi István, Keszte István, Szokolay Elemér, Niedermann Antal, Schenker Ferenc, Straub Ferenc, Balogh Kálmán, Horváth István, Ditz Sándor g. kath. magyar lelkész, dr. Schweiger Ede, Martos Gyula, Sünger Bertalan, Stark Gyula, dr. Mayr László, Réz Mihály, Zöldy Bertalan, Domokos Andor, Pfeifer József, Számborovszky Rezső, Láng József, Sztarill Ferenc, Tátray Sándor, Voszka Ferenc, Tuka János, Lénárd József, Buzás József, Karakas Károly, Zuhva József stb. Endrőd község előljárósága részéről több tagu küldöttség jelent meg. A püspökségi és káptalani uradalmak tisztikara, a Kath. Kör, Népszövetség, a Kath. Növendő Egyesület testületileg vett részt a temetésen. Ott voltak továbbá: a főgymnázium növendékei, dr. Kovács Lajos igazgató és a tanári karral, a tanítóképző és a gyakorló iskola, a zárda iskolák és az összes kath. elemi fiúiskolák tanulói, tanítók vezetése alatt.

A temetést gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök végezte nagy segédlettel. A temetésen a székesegyház énekkara és a papnevelő intézet növendékei gyászdalokat énekeltek. A temetési szertartás után a gyászmenet a székesegyházba vonult, hol a gyászmisét Fetszer Antal győri megyéspüspök végezte.

A gyászmise után feltették a nagy ha-

lottat a gyászokcsira, melyet a koszorúk sokasága borított s megindult a menet a váradolási temetőbe. A gyászkiéretet Fetsér Antal püspök vezette.

A temetőben felhangzott az egyházi gyásznének, mely a legmeghatóbb gyász hangjait juttatja kifejezésre, a szertartást végző püspök még egy imát mondott a gyászolókkal az elköltözöttért s lebecsátották a koporsót az áldott halottal a mély sír ölébe s azután a hantok dübörögve hullottak a koporsóra s elfojtott zokogás a jelenlevők utolsó áldása kísérte sirjába a nagy halottat.

Grócz Bélával egy káptalani generáció utolsó tagja halt ki. Ő volt az utolsó kanonok azok közül, kiket még a megboldogult Schlauch Lőrinc bibornok, püspök nevezett ki. A régi káptalan tagjai közül még csak egy él: dr. Fraknói Vilmos c. püspök, akit még Lipovniczky István előterjesztésére neveztek ki.

A Szabadegyetem

tegnap esti előadásán Sztankóczy Géza honvédőrnagy, hadapródiskolai tanár értekezett a „Művészet modern irányai“-ról. Vetített képekkel kísért előadásában érdekesen fejtegette, hogyan fejlődött ki Constablének festőtársaihoz intézett felhívására a XVII. századbeli hollandi művészet tanulmányozása folytán a barbizoniak iskolája Rousseauval, Corot-val és Danbignyval az élén. Hogyan nevelt ez az iskola önálló működésre két század évnél az eredetiség szempontjából ugyszólván teljesen meddő reneszánsz utánzása után.

A naturalizmus nagymestereit: Milletet és az utólréhetlen Böcklint méltatta ezután igen ügyesen, majd összefoglalóan áttekintve a realizmusnak és pléneizmusnak művészeti irányait, amely utóbbinak tájképpben kiváltkép Bastien Lepage és interieurban Uhde voltak a főképviselei, az impresszionizmusra tért át, amely a festőnek egyéni meglátását akarja megörökíteni a vásznon és átvinni a szemléltre.

Degas, Manet folthatást kereső képei, majd Cerannének, Monetnek és Sagentininak különleges technicájú képei vonultak el előttünk, hogy a dehoratió hatásokkal dolgozó Puris des Chavannes-en keresztül eljussunk a holnap művészetéig, amely szintén dekoratív irányban már napjainkban bontogatja szárnyait.

A nagy elmélyedésre valló minden ízében a tárgy teljes ismeretéről tanuskodó előadást a közönség megértő tetszéssel fogadta.

Utána dr. Vucskics Jenő folytatta nagy filozófiai tudással megalapozott tanulmányát Madách Embertragédiájáról. Elemezte Lucifer szerepét, aki Ádámot a kétségek útjára vezet, a kétségek martalékaul dobja oda, hogy elválassa, visszatartsa az Urtól.

A dicsőség bukása a fárao-szinben, a köznek hálátlansága a görög Miltiadesz iránt,

a kéjek üres csömöre a római világ züllesztésében, a lovagi eszmék sárba sülyedése, a tudomány tragédiája Keplerben, a francia forradalom, a londoni jelenet, majd a phalanszter-szinében a tudomány csődje, az eszkimók holt hideg világa mind egy-egy gyötrelmes tapasztalás, amely meggyőzi Ádámot arról, hogy az a szétszedő tudás, amelyet Lucifer adott neki, még relativ boldogságot sem biztosítható.

Kétségbeesésében ismét öngyilkosságra gondol. Ismét Éva áll mellé, aki mint a paradicsom intuitív boldogságának, az idealizmusnak letéteményezése örök figyelmeztetőként áll a história minden alakulásában oldala mellett. Ádám leborul az Úr lábai elé:

Gyermekek mennek a romlásba.

Ismét fiatalok állottak a nagyváradi törvényszék előtt. A *pendant* nem különb, mint a multkori, ott is, itt is betörök. Kereskedősegédek, iparostanulók, tisztességes iparosemberek már felnőtt gyerekei telepednek le a vádlottak padjain, egyiken észrevehető, hogy a börtön rendes járulékat a tuberkulózist, már megszerezte az előzetes őrizetben. Ez a furcsa intézmény emellett méltánytalan is, a fiuk 5 hónap óta ülnek „őrizetben“ és nem letartóztatásban, ezért nem számítanak be a törvény szerint egy napot se ebből, míg a felnőtteknek az előzetes letartóztatást betudják bizonyos esetekben. A fiatalok bünyösök tehát hátrányban vannak a megrögzött, öreg gazemberek mögött.

A tárgyalásból természetesen neveket és felismerhető körülményeket nem említhetünk, nem is akarunk. A tanácselnöki engedély alapján azonban egyet-mást megrögzítünk. A fiuk, mint a tárgyaláson bebizonyult esetek és körülmények mutatják, tisztára a háboru áldozatai, az apa a harctéren van vagy fogoly, otthon tíz, 7 és 6 testvér között nőnek fel, az anyák kenyeret keresnek, gyermekrendőrségnek se híre, se hamva, senki sem figyelmezteti az anyákat, hogy fiaik tilosban járnak, felügyelet nincs, az anya nem tud semmiről, s egyszer csak a rendőrség letartóztatja a magzatot. Akkor van aztán sírás és jajgatás. Későn. Megjegyezzük, hogy ez a transzport csupa zsidó fiu, a multkori csupa keresztény volt, de ez nem változtat az eredményen. A háboru egyformán tönkreteszi a gyerekeket, legfeljebb a zsidó anyák nagyobb lármát csapnak, mikor Gyenge Béla tanácselnök kihallgatja őket, sírnak és esküsznek, hogy ők nem okai semminek, semmiről sem tudnak semmit. No, épp ez a baj. A fiuk különben mind próbára voltak bocsátva, ami azt jelenti, hogy már voltak a fiatalok bírósága előtt.

Hogy mit csináltak ezek a fiuk? Egyik elvitt Pesten három billiárdgolyót a kávéházból, a másik bement a jobb, mint otthon

„Uram! Legyőztél. Én a porban vagyok. Nélküled, ellened hiába vivok. Emelj, vagy sujts, kitárom keblemet.“

A hatalmas tanulmány méltó mindenben méltó volt a választott tárgy nagyszerűségéhez.

A közönség percekig ünnepelte a tudós előadót, ki a megnyilvánult közóhajhoz képest értékes dolgozatát kiegészítve azokkal a részletekkel, amelyeket az idő rövidsége miatt el nem mondhatott, a közel jövőben nyomtatásban is meg fogja jelenteni, hogy ezáltal is szaporítsa a szabadegyetemi előadásoknak eddig a Láng cég kiadásában megjelent nagy kelendőségnek örvendő füzetét.

cimű bodegába s ott megevett egy borju vesést, természetesen fizetés nélkül távozott.

Mikor elcsípték, négy pénztárcát találtak nála. Erre nézve a tárgyaláson előadta, hogy kettőt emlékébe kapott bevonult barátaitól, kettőt egy katonától vett meg s hogy egy kulcsot is találtak nála, arra előadta, hogy ezt hazulról hozta véletlenül. Ez nem tolvajkulcs, hanem egy kamara kulcsa. A vendéglői bliccelésre előadta, hogy ő hívta a pincért, de az nagyot hall s rövidlátó, nem jött. Így aztán ő elment, mert sürgős dolga volt.

Mint látható, szép meséket tudott mondani ez az ifju. Ellenben egy betörést mind beismertek, úgy, hogy egyik sem vállalta a bolt feltörését. A kulcsot ugyan hozta az egyik, de más tette be a zárba s ismét más nyitotta ki. Sok cipőt vittek el, három részre osztották s csodálatosképpen az egyik 60, a másik 70, a harmadik 600 koronát kapott kézhez. Ezt rosszul mondták, nem jól tanulták be a mondanivalójukat.

Ellenben mind komolyan ismételték az elnök kérdésére, hogy csak Jókait szoktak olvasni, Nick Cartert soha, moziba nem járnak, csak színházba s volt olyan is, aki erősítette, hogy soha sem olvasott ki egy könyvet sem. Ezeket már informálták multkori cikkünkről s a világért sem ismerték volna be, hogy Nick Cartert olvasták s monoton hangon ismételték: Csak Jókait.

Ezek a fiuk az Európa szállóban lakást tartottak, oda vitték a lopott holmikat, ott osztokodtak. Hogyan történhetett ez, hogy nem vette észre a rendőrség, nem jelentette be a szálló? Egy kávéházban ittak, mulattak, aztán csavarogtak, erkölcsileg lejtőre kerültek, munkakerülők lettek. Mikor az elnök jószágos szigorral eléjük tárta, mit tettek s hova jutottak, a nemes indulattól reszkető szavak nyomán köny fakadt a fiuk szemében, sirtak a szülők is, hiszen volt közöttük olyan, aki ellátta fiát bőségesen s az nem szorult a betörésre, csak a rossz társaság

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosilag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

vitte rá, a ligeti fiúk, a kétnevű tekergők, a dologkerülők társasága.

Megromolva, erkölcsileg elzülve, megbélyegezve indul utnak ez a fiatalság. És a hatóság, a társadalom, a szülők tömege némán nézi ezt a romlást.

A pártok nem tudnak megegyezni a választójog kérdésében.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) A miniszterelnökségen ma délután 4 órakor pártközi értekezlet volt.

Wekerle, Vázsonyi, Apponyi, Tóth János, Andrassy, Bethlen, Tisza és Teleszky részvételével értekeztek a választójog kérdésében.

Tisza kifejtette, hogy melyek azok a változtatások, melyeket a munkapárt kíván, s amelyeknek keresztülvitele mellett hajlandó megszavazni a javaslatot.

A kormány nevében Wekerle rámutatott, hogy ezen változtatások a javaslat lényegébe vágnak, a kormány pedig nem enged a javaslat lényegét érinteni.

A mai tárgyaláson megegyezés nem történt. Jól értesült körökben az a felfogás, hogy oly nagy jelentősége és dimenziója van ezen tárgynak, hogy nem is lehetett várni, hogy az első megbeszélések sikerre vezetnek.

Mások viszont abban a véleményben vannak, hogy oly nagy eltérés van a pártok között, hogy a megegyezés kizártnak látszik.

Az Est értesülése szerint abban az esetben, ha a pártok meg nem egyeznek, a király maga fogja kezébe venni az ügyet, hogy megegyezést hozzon létre.

Ő Felsége a napokban Budapestre érkezik és több politikust fogad.

Nincs választójogi megegyezés.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Tudósító arról értesül, hogy a miniszterelnökségen ma folytatott tárgyalások a választójog kérdésében nem vezettek eredményre.

A Magyar Tudósító jelenti: Andrassy meghívására a 48-as alkotmánypárt ma este 8 órakor értekezletet tartott, melyen a párt számos tagja vett részt. Vázsonyi előadta a miniszterelnökségen lefolytatott tárgyalást, ismertette a módosításokat, melyeket a kormány hajlandó lett volna eszközölni. Előadta, hogy a munkapárt kiküldöttei a módosításokat nem tartják kielégítőnek, azokban a közeledés visszautasítását látták, tehát a tárgyalás eredménytelenül végződött. Többek felszólalása után az értekezlet egyhangulag tudomásul vette az előterjesztést s a kormánynak egyhangulag bizalmat szavazott.

* Tavaszsi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az **IPOKRÉM**. Ára 3 kor. és szappan Viora átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

Offenzívánk Olaszország ellen.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) *Luganóból jelentik: A Corriere della Sera írja: A magyar osztrák hadsereg kész az offenzívára, a három hónap óta tartó előkészület befejeződött. Az erőfeszítések sulypontja a Monte Grappától a Judikariáig terjedő hegyi terepen van, ahol Conrad tábornagy három hadsereget gyűjtött össze. A hadtápvonalakon rendkívüli élénkség észlelhető. A magyar-osztrák csapatok a hegyi fronton, a Garda-tótól nyugatra, Trient és Brescia irányában készültek elő.*

Besszarábia Romániához csatlakozik.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Jassyból érkezett hír szerint Besszarábia tartománygyűlése kimondotta Besszarábiának Romániával való egyesítését.

Reims lakatlan.

Budapest, március 10. (Saját tudósítónktól.) *Zürichből jelentik: Reims városát egészen kiürítették. A visszamaradt lakók, mintegy 1600-an, akik hónapokon keresztül pincékben éltek, az elmúlt hétfőn elhagyták a várost. Amiens, Montdidier környékéről 30,000 menekült érkezett Dél-Franciaországba.*

Curson 1919-ben is háborút akar.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A felsőházban Curson lord hosszabb beszédet mondott. Elmondotta, hogy Wilson a szövetségesek kérésének a legnemesebb módon azonnal eleget tett. A felsőház nem kívánhatja tőlem, hogy elmondjam, hány amerikai katonát várunk. Megállapíthatjuk mindazonáltal, hogy gyalogságban és gépfegyverben nagy erőtlenséget jelent az amerikai segítség. Az ellenség megkezdte a nagy csatát, mert gazdasági helyzetére tekintettel siet a döntést kicsikarni. Tudja, hogy az amerikai segély napról-napra erősebb lesz, azért ki akarja használni az eddigi eredményt és veszteségeire tekintet nélkül folytatja támadását. Fel vagyunk készülve, hogy hetekre, hónapokra, az ötödik háborús év kezdetéig minden intézkedést megteszünk, hogy az 1919-ik évi háborút is sikerrel folytathassuk.

A francia kamara Clemenceau ellen.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Genfől jelentik: A francia kamarának egy küldöttsége megjelent Clémenceau miniszterelnök előtt s követelte, hogy a kormány ellenőrzésére bizottságot szervezzenek, mely szigorúan ellenőrizze a kormány katonai és politikai rendelkezéseit. Clémenceau kijelentette, hogy a kérdésből kifolyólag hajlandó felvetni a kabinet-kérdést. Azonban ez a kijelentés semmi hatást se gyakorolt a küldöttségre. A küldöttség kijelentette, hogy ragaszkodik követeléséhez, minthogy a kamara egységes akaratáról van szó. Erre Clémenceau gondolkosási időt kért.

Megtört az első angol vonal.

Berlin, április 10. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Armentières és a labassei csatorna között erős tüzéségi és aknavető előkészítés után megtámadtunk angol és portugál állásokat és az első ellenséges vonalakat elfoglaltuk. Mintegy hatezer főnyi foglyot ejtettünk és mintegy száz ágyut zsákmányoltunk.

A harcvonal mentén a Somme mindkét partján heves tüzéségi harcok és sikeres gyalogsági ütközetek fejlődtek ki.

Az Oise déli partján az ellenséget Folembray és Hratcourt között az Aisne-csatornán túl vetettük vissza.

A németek Charkovot elfoglalták.

Finnország: Hangóban partraszállított csapataink fegyveres bandákkal vívott rövid harc után megszállották Karis pályandevart.

Ukránia: Charkovot harcban április 8-án elfoglaltuk.

Ludendorff, első főszállásmester.

Meghiusult olasz rohamok.

Olasz harctér.

Budapest, április 10. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

A Piave torkolatának területén olasz rohamcsapatvállalkozások meghiúsultak.

A vezérkar főnöke.

A nyugati nagy küzdelem.

Francia ellenoffenziva?

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből külön katonai forrásból jelentik: A legutóbbi napok harcainak jelentősége főleg abban áll, hogy a támadási helyet kiszélesítettük úgy, hogy a franciák újabb erőket voltak kénytelenek harcba vetni. Amiens közvetlenül fenyegetve van, az ellenség minden áron tartani szándékozik a várost. A helyzet azt mutatja, hogy az angolok már nem képesek oly nagy frontot tartani, mint az offenziva elején, az angol és francia front között jelenleg a Luce patak alkotja a határt.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger mai száma a nyugati frontról a következő helyzetképet festi:

A németeknek sikerült frontjukat tovább nyugatra kiterjeszteni. A német nyomás most még kimondottabban irányul Compiègne és Páris ellen, mint az Oisetől nyugatra legutóbb indított támadás alkalmával.

A német lapok genfi jelentés alapján azt írják, hogy Foch tábornok bejelentette: az antant ellenoffenzívája küszöbön áll.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Soissons, mely 48 óra óta egyre erősödő ágyutüz alatt áll, kiürítik, Compiègnéből elszállították a katonai őrséget és táborokat, Calais környékéről minden municions telepet déli és közép-Franciaországba helyeztek át. Ugyisint megtek minden előkészületet néhány tengerparti francia helységek kiürítésére.

Megszűnik a dohánymizéria

Minden dohányos ember bizonyára örömmel fogadja azt a hírt, hogy a dohányinség már a legközelebbi időben meg fog szűnni, a hadvezetőségnek egy igen okos és célszerű rendelkezése folytán. A hadügyminiszter és vele egyetértőleg a honvédelmi miniszter ugyanis rendeletet adott ki, amely szerint ezentul a tisztéknek járó dohányilletményt rekvirálni kell, vagyis a tiszték a harctéren a nekik járó 25 cigaretta helyett a megfelelő pénzértéket 2 korona 50 fillér fogják megkapni.

Ezzel az intézkedéssel óriási mennyiségű dohánynemű fog fölszabadulni, illetve a trafikba kerülni a civilközönség részére.

Eddig ugyanis a dohányilletményt nem kellett reulálni, hanem természetben kellett fölvenni. Természetes, hogy miután a pénzzel való megváltás lehetetlen volt, kivették a dohányilletményt azok a tiszték is, akik csak gyenge dohányosok vagy egyáltalán nem dohányoznak. Fölvették a szivarokat vagy cigarettákat és hetekig, hónapokig gyűjtötték, hogy aztán egy tömegben hazaküldve kedveskedjenek hozzátartozóiknak és barátai-
knak.

Ennek aztán az lett a következménye, hogy itthon némelyeknek, akiknek nem dohányzó ismerőseik voltak, a harctéren egész raktárai voltak, míg másoknak órákszámra kellett ácsorogni a trafikok előtt, hogy egy kis szivnivalóhoz jussanak.

A hadvezetőség rendelete következtében ez az anomália megszűnik. A tiszték pénzben kapják meg illetményüket. Joguk lesz ezután is szivart vagy cigarettát igényelni, de csak akkor, ha valóban el is szívják. Egyébként a tisztéknek most már nem lesz értelme több dohányneműt kivételezni, mint amennyit elfüstölnek, mert a dohányneműt rendes trafikáron kapják, másrészt nem lesz kinek gyűjteni, ha a civilközönség itthon kelően el lesz látva.

A rendelet a vasuti szállítás szempontjából is előnyös lesz. Eddig a dohányneműek nagy részét kivitték a hadrakelt sereghez, ahonnan egy jókora percenttel ismét visszaküldték, míg más része elkallódott. Ezentul csak annyi dohányt szállítanak ki, amennyi a kintlevő tiszték tényleges szükséglete, míg a megmaradó rész a civil közönségnek fog rendelkezésére állani.

Elvitték a harangokat . . .

Mükedvelő előadás Margittán új harangokra.

Margitta, április 9.

Elvitték a harangokat Margittáról is, mint ahogy elvitték országszerte más helyekről is, mindenünnen. A róm. kath. és a református templom tornyain egy egy árván maradt harang nyelve szólal meg azóta reggel, délben este, bánatos, szomorú hangon, hogy szinte fájdalmas halgatni az ércnyelvek panaszkodását társaik után. Ezek a panaszos hangok indították a kezdeményezőket (Lipecky Gyula, Szoták Károly, Fremda Béla és Szücs Lajos) hogy az árván maradt harangoknak társat szerzendő, e célra egy mükedvelő előadást hoznak létre. Tudták jól, hogy Margitta közönségéből a vallásos, áhitatos érület nem halt ki s el fogja hozni garasait, fillereit a nemes célra, mint ahogy el is hozta, hogy az összjövedelem közel harmadfél ezer koronára rugott.

Szép volt a gondolat, szép volt a cél, szép volt az előadás is, mely most zajlott le fényes sikerrel.

Az előadás napján este 8 órára zsufolásig megtelt a színház. (Mert van ám Margittának színházi helyisége is!)

Megcsendült a színpadi rendező csengettyűje s a lassan felgördülő függönynél megjelent egy hófehérbe öltözött karcsu sugár nemtő alak, Szoták Margit s prologként szavaltat mondott el az elvitt harangokról, Zombory tanár költeményét.

„Elvitték a harangokat — így kezdte — messze idegenbe, hogy haragot dörögjenek ércitorkaik a bösz ellenségre . . . Hallgattuk s szinte hallottuk az ágyuvá öntött harangok rémletes zugását, amint halzlos golyókat szórnak makacs elleneinkre . . .

S most — így szólt a prolog — „némaság van reggel . . . délben . . . este“, mert harangjaink magasztos hivatásuktól eltérve „romlásnak és pusztulásnak eszközei lettek“ „utat nyitnak sok ártatlan vérnek“ s az előtt imára hívó hangjuk leckét bömbölnék idegen népek felé, hogy ne bántsát a magyart!

Zugó tapsvihár jutalmazta a szavaltót.

A prologot egy 2 felvonásos kis színmű követte, Címe: „A Kárpátokban“, szerzője Pásztor József.

Nagy sikere volt úgy ennek, mint Pásztor másik művének, a „Muszka völgyén“ című 1 felvonásos népies vigjátéknak.

Záradék volt a „Katonahűség“ című nagyhatású epizód a prolog szerzőjétől. Ennek is pompás sikere volt.

A függöny még egyszer felszaladt, hogy Brösztel Lajos esperes-plebános elmondja záróbeszédét, melynek befejeztével a szerep-

lők s a közönség ajkáról felharsant a Himnusz, s a jól sikerült előadást hajnalig tartó tánc követte.

Szólni fognak a harangok nemsokára, mert mind a két templom 1000—1000 korona tőkéhez jutott. Az érdem a kezdeményezőké, a közreműködőké és az egész közönségé.

Zsül.

Gyermek, akit senki sem akar befogadni.

Hét évvel ezelőtt egy koldusasszony. akitől az élet meztagadott mindent, egy névtelen asszony, elmosódó árny a multban, gyermekét kitétte az utca közepére azzal a jó szándékkal, hogy a legelső kocsi vágja ketté a kérdést, meddig nyomorogjon a szegény apróság. Az éj sötét és háborodott lelkü bujdosója letette a gyereket s eltűnt az ismeretlenségben, ahonnan e történetbe belebukkant.

A gyerek kint hevert a nedves kövezeten s kocsi nem jött, ellenben kinézett Hetty Gyuláné s észrevette az apróságot. Szép, három és fél éves leánygyermek volt, akit megszeretett s nevelni kezdett. Mikor öt éves lett a gyermek, piros és erős, egy falusi atyafi vetődött be Hettyékhez s nagyon megtetszett neki a leányka. Hamar elhatározta, hogy örökbe fogadja, közölte is ezt Hettyével, aki a gyermeket, hogy sorát biztosítsa, odaadta a vidékinek.

Elmult két év s tegnap megjelent a fajusi, visszahozta a talált gyereket, akinek se apját, se anyját, se egyéb rokonát nem ismerik, nevérol is annyit tudnak, hogy Ilonka, de ezt se ő tőle, mert — s ez a baj — a gyermek, szép, erős, egészséges, közel tizenegy éves, de nem lehet taníttatni, nevelni s nem lehet semmire se használni. Mert a névtelenség, az éjszaka, a homály és a nyomor e szülöttje hülye, akit nem lehet tartani a gazdaságban, mert könnyen kárt tehet magában vagy felgyújtja a házat. Most pedig nincs senki, akit mellette tarthatnának.

Hettyé a kis hülyét, mert otthagya a gazda, átvette, de ő se őrizheti, elvitte tehát a gyermekmenhelyre, ahol azonban nem vették fel.

Most az árvaszék utján valamelyik gyógy-pedagógiai intézetben kopogtat a rendőség, bár már jelezték, hogy minden ilyen intézet zsufolt s új növendékeket nem vesz fel, pedig csak itt lehet neveltetni és tartani a kreteket. Kemény L. Ignác kapitány kezében van az ügy; akik tudnak esetleg segíteni, forduljanak Hetty Gyulánéhoz, Lukács György utca 34.

Bárczy főpolgármester. Budapestről jelenti tudósítónk: Budapest törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén 283 szavazattal 307 szavazat közül Bárczy Istvánt választotta meg főpolgármesterré. Az új főpolgármestert meghitták a közgyűlésbe. A terembe lépésekor lelkesen megéljenezték. Bódy alpolgármester üdvözlő beszédére Bárczy válaszólt. Megköszönte a választásban megnyilvánuló bizalmat s elbucszott polgármesteri állásától.

A Kath. Kör választmányi ülése.

A Kath. Kör tegnap tartotta rendes választmányi ülését. Jelen voltak:

dr Lábán Lajos, dr Karácsonyi János, dr Vucskics Gyula, dr Hoványi Gyula, Böszörményi Géza, Imrik S. Zoltán, dr Kiss Döme, Niedermann Antal, dr Krüger Aladár, Stark Gyula, Tátray Sándor, Bozóky Gyula, Kelemen Kálmán, Oláry Gyula, Sürger Bertalan, Resch Mihály, Zsuhva József, Halász Gyula, Sztarill Ferenc.

Az elnök a gyűlés kezdetén mélyszégyással emlékezett meg Grócz Béla nagyprépost, a Kör alapító tagjának haláláról. Mindnyájan tudjuk, — ugymond — ki volt Grócz Béla. Nagy ember volt, aki minden szépért, minden jóért lelkesedett, sohasem gondolt önmagára, hanem mindig felebarátaiért élt. Nemeslelkű, nagy embert vesztettünk el benne. Érdemeinek méltatásába most nem bocsátkozom, ezt más alkalommal fogjuk megtenni. Egyet azonban már most ki kell emelnünk: azt, hogy Grócz Béla ennek a Körnek nemcsak alapító tagja, hanem bőkezű pártfogója is volt, aki a Kör nemes céljait átérte és mindenkor bőszégyesen pártolta; hogy mást ne említsek: vetítő előadásainkat az ő adományából beszerzett vetítógép segítségével tarthatjuk meg.

Indítványozom, hogy Grócz Béla halála fölött érzett gyászának a Kör jegyzőkönyvéleg adjon kifejezést, Grócz Béla emlékezetét jegyzőkönyvéleg örökítsük meg s erről a családot és a káptalant jegyzőkönyvi kivonatban értesítsük.

A választmány az indítványt elfogadta s elhatározta, hogy koszorúmegváltás címén a hazatérő hadifoglyok segélyezésére 50 koronát adományoz, azonfelül az elhunyt lelkiüdvéért gyászmisét fog bemutatni. A gyászmise az olasz plébánia templomban április 15-én reggel 8 órakor lesz s azt a Kör felkérésére dr Karácsonyi János püspök fogja mondani; a gyászmisén a tagok testületileg vesznek részt.

A folyó ügyek elintézése után új tagul felvették dr Malissza Géza törvényszéki bírót.

HÍREK

* **Missió Furtán.** Öt napon át tartott népmissiót Furtán Jámor László jezsuita atya, mely e hó 7-ikén ért véget. A nagy népszónok megrendítő beszédeit nagy közönség hallgatta meg. A missió átalakító hatással volt a lelkekre, háromszáznál többen járultak utána gyónáshoz s az áldozók száma a nyolcszázat megközelítette, ami a hitközönség számához képest teljes sikert jelent.

* **Az Urleányok Mária kongregációjának tagavató ünnepélye.** Vasárnap délután tartotta tagavató ünnepélyét az Urleányok Mária-kongregációja a Szent László-menedékház kápolnajában. A gyönyörű kápolnát teljesen megtöltötte a közönség Pálly Béla plébános gyönyörű, magasan szárnyaló beszédet mondott. Négy tagot avattak fel és négy új jelöltet vettek fel. A tagavató ünnepség után a kongregáció tagjai azsonatheára gyűltek össze a menedékház egyik termében.

* **A közlelmezési bizottság ülése.** Nagyvárad város közlelmezési ügyosztályának működéséről Lukács Ödön polgármester-helyettes részletes, mindenre kiterjedő jelentést készített, amelyet a törvényhatóság elé terjeszt. Tegnap délután a közlelmezési ügyosztály felügyelő bizottsága Materny Imre elnöke alatt ülést tartott, amelyen polgármester helyettes ismertette a jelentésben foglaltakat. A jelentés részletesen beszámol a rekvirálás eredményéről, az élelmiszerekből mennyit kapott a város és mennyit osztott ki, miként gondoskodik a város közönségének zsirellátásáról stb. A bizottság a jelentést helyeslőleg vette tudomásul.

* **A dunai katasztrófa áldozatai.** — Budapesti tudósítónk jelenti: A dunai hajókatasztrófa áldozatainak kihalászásánál csak a férfi hálótermekhez jutottak hozzá. A női hálótermekből még nem tudták kihalászni a halottakat. A Dunagőzhajózási Társulat hiriadása szerint eddig huszonkét hullát emeltek ki.

* **A Növédő Egyesület Requiemje Grócz Béláért.** A Kath. Növédő Egyesület néhai Grócz Béla nagyprépost lelkiüdvéért holnap, pénteken reggel 8 órakor a premonstrei rend templomában gyászmisét tart, amelyre az egyesület és az összes Kongregációk tagjainak megjelenését kéri az elnökség.

* **Az Urnök Mária Kongregációja** ma délután fél 5 órakor tartja rendes összejövetelét a szokott helyen.

* **Csoportvezetői értekezlet.** Vasárnap d. u. 4 órakor a Népszövetségi Hitelszövetkezetben csoportvezetői értekezlet lesz, melynek legfontosabb tárgya: a *Fogyasztási Szövetkezet* felállításának előkészítése lesz. Az elmúlt őszzel felvetett gondolat, a Népszövetségi Fogyasztási Szövetkezet most megvalósítható lesz. A népszövetségi tagok sziveskedjenek illetékes csoportvezetőikkel érintkezésbe lépni s közölni, kik lépnének be a szövetkezetbe, hogy így a vasárnapi értekezleten a csoportvezetők a várható taglétszám felől már tájékozva legyenek. — Az értekezlet vasárnap délután 4 órakor lesz.

* **Uj városi hentesüzlet a Szent János-utcán.** Tudatom a város közönségével, hogy Szent János utca 52. sz. alatt április 11-től kezdve egy új városi hentesüzlet nyílik meg, melyben zsír, margarin és egyéb hentesárúk vásárolhatók. Nagyvárad, 1918 április 10-én. Lukács Ödön polgármester-helyettes.

* **Halálozás.** Ns. Farkas Árpádné szül. ns. Tussay Katalin életének 60-ik évében tegnap hajnali 4 órakor meghalt. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz a Kálvária-utca 36. sz. gyászházból. Férje, gyermekei és kiterjedt család gyászolja.

Reichs-Deutsche!

Die Öte
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
18. März bis 18. April

1918

Foch tábornok nyilatkozik.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Foch tábornok fogadta az újságírók küldöttségét. Kijelentett, hogy minden jól megy. Az ellenség előrenyomulását visszafartottuk és a német áradatot legalább is gátak közé szorítottuk. A mostani harcok eredményét csak a jövő fogja megmutatni.

Az esti Wolff-jelentés.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: Armentlerestől északra. Waastes (Warneton) mindkét oldalán behatoltunk az angol vonalakba. Armentieres és Estaires között több helyen átléptük a Lys folyót.

Lloyd George beszéde a háborúról.

Budapest, április 10. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az alsóházban Lloyd George megtartotta várt beszédét a nyugati front helyzetéről és a kormánynak a legénység pótlására vonatkozó javaslatáról. A Ház zsufolva volt. Lloyd George tetszenyilvánítás nélkül kezdett hozzá beszédéhez.

— A borzalmas háboru legkritikusabb fázisába jutottunk — mondotta — Európa sorsa, a világ szabadsága ama sikertől függ, melylyel az ellenünk intézett utolsó támadásnak ellenállhatunk, vele szembeállhatunk. A kormány a lakosságtól a legnagyobb áldozatkészséget követeli. Rámutat, hogy egyidőben a helyzet válságos volt. Az ellenség a 3. és 5. hadsereg közt áttört,

de a helyzetet javunkra csakhamar visszaállították. Az ötödik hadsereg visszavonulásának körülményeit kiderítendő vizsgálat megindult. Az ellenség eddigi kísérlete, hogy az angolokat és franciákat elszakítsa egymástól, nem sikerült, de bűnös könnyelműség volna szándékának komolyságát kisebíteni.

Lloyd George végül kijelenti, hogy ami a veszteséget illeti, korai lenne megállapítani. Az ellenség végképp elhatározta, hogy ez évben meghozza a katonai döntést. Ez állandó harcot jelent az Északi tengertől az Adriáig. Minden attól függ, hogy erőnket meg tudjuk-e mindvégig tartani. Erre az amerikai segítséggel képesek leszünk.

* **A keresztény sajtóhadikölcson.** A Központi Sajtóvállalat részvényjegyzése befejezéshez közeledik. A sajtóhölgybizottság kéri mindazokat, akiknél még gyűjtőivek vannak, hogy a gyűjtőiveket sziveskedjenek legkésőbb ma, csütörtökön délután a Népszövetségi Hitelszövetkezetben a gyűjtött összeggel együtt beszolgáltatni; az esetleges üres iverk is visszakeretnek. Ugyanott közvetlenül is jegyezhetnek sajtórészvényt azok, akik még jegyezni kívánnak.

* **És hol vagyunk mi?** Egyik nagyváradai bőrnagykereskedő a minap Budapesten járva észrevette, hogy a bőrközpont finomul chrómcserezésű sevrő bőrt adott ki a budapesti bőrkereskedők mindegyikének, fejenként 60 kg-ot. Nyugodtan hazajött s azt gondolta, hogy a főváros után a vidék következik, tehát várt. Azóta 4 hét múlt el s a vidéki bőrkereskedők annyi sevrő bőrt se kaptak, amennyivel a cipőjükön levő lyukakat bevarhathák volna. A vidék, úgy látszik, nem létezik a bőrközpont számára, a vidék az levegő, semmi, nulla, niente. A központját neki!

* **Dr Váry Albert budapesti vezető ügyész.** A király dr Váry Albert főügyész-helyettessé a budapesti ügyészség vezető ügyészévé nevezte ki. E kinevezés nagy érdemek jutalma, mert dr Váry Albert ma a legkitűnőbb tagja a budapesti ügyészségnek. Tíz évvel ezelőtt nagyváradai ügyész volt s társadalmunk minden körében a legnagyobb szeretettel öveztek. Kitűnő szónok, kiváló jogász és buzgó kongreganista.

* **Az Egyesült László- és Hunyady-malom r.-t.** a városi könyvtár céljaira 50 K-t adományozott, amelyért ezuton is köszönetet mond a könyvtár vezetősége.

* **Hova lett a zsiros szóda?** (Beküldetett.) Tisztelt Szerkesztő úr! Örömmel olvastam a városi közlélmzési hivatal értesítését, hogy mely kereskedőkre bízták a zsiros szóda elárusítását maximális áron. Pontosan a jelzett napra reggel elküldtem a cselédet egyik kereskedőhöz szódaért. Azt a választ kapta, hogy jöjjön délután, akkor jön meg a becses szállítmány. Elment délután, akkor meg ráförmédt a kereskedő:

— Miért nem jött délelőtt? Délelőtt eladtam, el mindet.

Szerencsét próbáltam másutt is; ott is azt mondták, hogy még nincs szóda, vagy azt, hogy már nincs. Akadt olyan kereskedő is, a ki megmondta:

— Városi szódám már (vagy még) nincs, de van saját szódám — 16 koronáért.

Tisztelt Szerkesztő úr, tessék megkérni Lukács Ödön főjegyző urat, hogy okulva a mostani esetből, máskor semmiféle kapacitálsáknak se engedjen és soha többé ki ne adja a zsirosszódát a keresedőknek. A célt, hogy a zsirosszóda maximális áron jusson a közönséghez, csak a hatóság útján lehet elérni. Tisztelettel. (Aláírás.)

* **Tűz s Pável-utcán.** A szerdára virradó hajnalon, úgy 4 óra tájban tűz ütött ki a Beöthy Ödön utca 15. számú házban, ahol egy szin gyuladt ki. A lángok átcaptak a Pável-utca 18. számú bérház udvarára s ott felgynjították a hosszú, körülbelül 20 méter hosszúságú faskamara tetőzetét. A gyorsan kivonult tűzoltóság egy órai nehéz munkával eloltotta a tüzet, a tűz keletkezésének okát még nem sikerült megállapítani, a kár jelentékeny.

* **A lakásszükséglet bejelentése.** Mielőtt Nagyvárad város lakáshivatala a m. kir. miniszterium 4180—1917 M. E. sz. rendelet alapján a lakásszükség enyhítésére vonatkozó intézkedéseket megtenné, felhívja a város mindazon lakosait, akik a f. évi május hó elsejére lakást bérelni nem tudtak, hogy nyilvautartásba vétel végett a f. évi április hó 9 től április hó 11-ig d. e. 9—12 óráig a városház épület II. em. 17. sz. helyiségében jelentkezzenek. Nagyvárad, 1918. április 5. én. Dr Dajka Endre lakáshivatali elnök.

* **A Moskovits-ügy a Kurián.** Budapesti tudósítónk jelenti: A magyar kir. Kuria tegnap és tegnapelőtt tárgyalta Moskovits Mór és Gröbler Mór bűnügyét. A Moskovits-cég Adria kenyérgyára ellen hadiszállítást körül elkövetett bűncselekmény a vád tárgya s ebben az ügyben a nagyvárad kir. tör. vényszék el is ítélte Moskovits Mór Menkesch megvesztegetése miatt. Az ügy annál érdekesebb, mert a hadbírószág Menkesch századost azóta felmentette. Kuria nem hozott határozatot ez ügyben, hanem az ítélet-hirdetésre e hó 16-ának délelőtt 12 óráját tűzte ki.

* **Közegészségügyi előadás.** Az Orvosszövetség tegnap rendezte második előadását a városházán. Ezuttal a közönség nagyobb érdeklődést tanusított az előadás iránt, de még mindig igen kevesen voltak ahhoz, amit ezek a nagyon is közérdekű előadások megérdemelnének. — A tegnapi előadást dr Konrád Béla tartotta a fertőző betegségekről. Érdekesen, a laikus közönség által is könnyen megérthető módon ismertette a fertőző betegségeket, azoknak előidézőit, a skarlát, kanyaró, difteritisz, tifusz stb. felismerhetőségét, valamint az azok elleni védekezést; rámutatott a beajtások hasznosságára stb. Az alapos szaktudásról tanuskodó előadást a jelen voltak nagy tetszéssel fogadták.

* **A Városi Kávéház** kényelmes rendezésű helyiségét, öblös, puha páholyait nap nap mellett egyre több s egyre előkelőbb közönség keresi fel. A Városi Kávéház ily rohamos ujjalandulásának magyarázatát adja a kávéház gyors népszerűsége, jutott két új tulajdonosának Hertz és Örléinek páratlan áldozatkészsége mellett az a körültekintő gondosság, amellyel a vendégek figyelmes kiszolgálását állandóan ellenőrzik. Ehez természetesen hozzájárul a kávéház kitűnő büféje, a kitűnő kávéházi ételek és italok, a saját cukrászata által készített sütemények izletessége és mindezt együttvéve valósággal bekoronázza az a kiváló szórakozás, amelyet a vasárnapi uzsonna zenéken és esti hangversenyekkel Bura Sándor népszerű zenekara nyújt.

* **Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítő** Reáliskola-u. 4. Iparostanonciskola helyisége. Telefon 13-03. Foglalkozást kap: Beírszedő tanuló 1, fodrász segéd 1, fodrász tanuló fiú 3, fodrász tanuló leány 1, könyvkötő tanuló 1, nyomdász, gépmester tanuló 1, házmester 1, gyárimunkás leány 101, szabó tanuló 1, kereskedő tanuló 1, mosónő 2, ispán vidékre 1, kötszerész tanulóleány 1, cipészsz segéd 1, kovács segéd 2, pincér tanuló 1, mázólo segéd 1.

Foglalkozást keres: címfestő 1, bádogos 2, fodrász tanuló 1, gépszerező 2, üzleti alkalmazás 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 4, cipész tanuló 1, kárpitos 1, kőműves 1, mázólo 1, szabó 1, szolgásmestélyzet 2, kocsis vidékre 1, gyárimunkás 2, pincér tanuló 1, lakatos tanuló 2, gyárimunka küldőnc 2, pénzbeszedő 1, házmester 1, gépirőző 1, tanuló könnyű munkára vidékre 1. A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtt történik.

* **Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.**

*** Értesítés!** Tisztelettel adom az eddigi nagybecsült kundschaftjaink és a n. é. közönség becses tudomására, hogy elhunyt férjem Standary György kocsigyárának üzemét, egy minden tekintetben szakértő üzletvezetővel és a meglévő jó munkaeörökkel tovább folytatom és igyekezni fogok a legmesszebbmenő igényeket a kocsigyártás minden ágában pontosan és szolidan kielégíteni. Miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Maradok kiváló tisztelettel özv. Standary Györgyné.

*** Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1:50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

*** Szobainas** azonnali belépésre felvétetik, katona rokkant előnyben. Irgalmasrend kórházba.

*** Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

*** Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ara 2:40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

*** Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

*** Konyhakertészetre** alkalmas, bekerített üres nagy telek Városliget mellett bérebeadó. Bővebbet Szent János-utca 78.

*** Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costümök, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzek legszebb kivitelben méret után készülnek. Atalakítások is elfogadtnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre árúházában.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, **Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.**

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Kiskirály.
Péntek: Biboros.
Szombat délután: Hamlet.
Szombat este: Kóristalány.
Vasárnap délután: Tündérlaki lányok.
Vasárnap este: A baba.

A Kiskirály. Vasárnap este elismerésre méltó sikerrel elevenítette fel a színház operette együttese a Kiskirályt, amelyet a közönség a legnagyobb tetszéssel fogadott. Mandot Kovács Margit, Zozót Vigh Mancsi, Lincolut Bihari Sándor, Buckot Szigeti Jenő játszotta nagy tetszéssel. A Kiskirály most legközelebb csütörtökön este kerül színre, a reprize szereposztásaiban, azzal a különbséggel, hogy a címszerepet ez alkalommal Tompe Béla játssza.

A Biboros. Parker mély hatású és erőteljes drámája, a Biboros, amelynek reprizét nagy tetszéssel és a kitűnő előadás iránt való méltán megérdemelt elismeréssel fogadott a közönség, legközelebb pénteken este tölti be a műsort, amely előadásra a publikum máris a legélénkebben keresi a jegyeket.

Délutáni előadások. Szombaton délután Shakespeare klasszikus tragédiája, a Hamlet kerül színre, vasárnap délután pedig egy bájos vigjáték, a Tündérlaki lányok.

A Baba. Kétségtelenül nagy esemény lesz a színházi hétnek Quadrau régi, pompás zenéjű és végtelenül kedves meséjű operettje: a Baba reprize. A kiváló színpadi alkotás főszerepei közül a Babát Sz. Zsigmond Anna, Lacelót Vigh Mancsi, a többi szerepeket pedig Bihari Sándor, Stoll Béla, Szigeti Jenő és Szabó Gyula játsszák.

VIGADÓ mozgó- színház	Csütörtök Tűzpróba dráma 4 felvonásban.
	Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA mozgó- színház	Csütörtök A száműzöttek dráma 4 felvonásban.
	Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

IRODALOM

Modern vallásos könyv az ifjúságnak. Most jelent meg az esztergomi gimnázisták Mária-kongregációja kiadásában Könn József „Légy férfi” c. műve. A serdülő ifjúság számára írott, komoly, modern könyv ez, mely az élet célját, a tisztaság jelentőségét és a tisztatartás veszedelmét tárgyalja. Lelki gyakorlatok végzésére kiválóan alkalmas. Ara fizve 1 korona. Kapható az esztergomi főgimnázium Mária kongregációjánál.

Az Élet szépirodalmi képes heti folyóirat (szerkeszti Andor József) április 7-i száma a következő tartalommal jelent meg: Memento. Kopja. — Honnan vegye kultur munkánk az eszményiséget? Prohászks Ottokár. — Piros szegfű. (Elbeszélés.) Zsoldos László. — Ami nélkül nem élhetünk. (Regén.) Harsányi Lajos. — Bosszu. (Elbeszélés.) Nyiry József. — Az átlagember. (Regény.) Irta Robert Hugh Benson, fordította Kálmán György. — Kultura. — Hétről-hétre. Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I., Fehérvári-ut 15—c. Előfizetési ár félévre 15 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

A „Vasárnapi Ujság” április 7-iki számában igen nagy érdeklődést keltenek a bukaresti béketárgyalásokról felvett képek, melyeket a Vasárnapi Ujság kiküldött tudósítója készített. Több kép mutatja be a magyar hadifoglyok hazatérését Oroszországból, a nyugati harcter küzdelmeit. Odessza elfoglalását, a gyulafehérvári Batthyány-könyvtárt, a husvét hétfői gellérthegyi bucsut. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Farkas Imre verse, Bán Ferenc novellája, Szőlősi Zsigmond tárcája, Bennett humoros angol regénye stb. Egyéb közlemények: az elhunyt Láng Lajos báró arcképe s a rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

APOLLÓ mozgó- színház	Csütörtök Uj műsor.
	Az előadások vasárnap d. u. 3 óra- kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

Nyílttér.

Árjegyzék:

Porcellán mozaik, tővelei	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vizes készlet csiszolt üvegből	8
Boros	8
Likör	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörkészlet színes	8
Befőttenkészlet kristály tehető	8
Gyűrűs készlet kristály üvegből	8
Majolika fali ótártó színes	5
Majolika vizeskanal színes	5
Konyér kosár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágvas színes	5
Majolika virágtálcák	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teakészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Feketes készlet színes aranyozással	80
Réselőkészlet felszerelve, az aranyozással	120
Hidegfelvágottas készlet, az aranyozással	25
Mosóköszlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tűkör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalásban	8
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávé	8
Köpeny	8
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkeretek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, [Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜSER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József Sztaroveszky-utca 1.

Mindenkapható éfűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő málnaszörp, Törleipezsgő, valódi kitűnő óborok.

Saját termésű borok!

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmickek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

„A Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete R.-T.“ felszámolásban
kimutatása 1917. december 31-én.

VAGYON:

Sertéshizlalda: 150.000.—, Váltók: 1400.—, Folyószámla: 4.662.75, Betét: 10.000.—, Hiány: 43.425.66. Összesen: 209.488.41.

TEHER:

Betétek: 424.89, Elfogadványok: 160.000.—, Folyószámla: 47.003.52, Kifizetetlen osztalék: 60.—, Előre nem látható kiadások: 2.000.— Összesen: 209.488.41.

Nagyvárad, 1918. április 5.

A felszámoló-bizottság.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Folyó hó 16-ra

fűzőnők és ápolónők
kerestetnek. Jelentkezni lehet:
Csapatkórház, Sal Ferenc-u. 3.
1-ső emelet, 34. ajtó.

DAJKOVITS
fényképész

kedvezményes árait

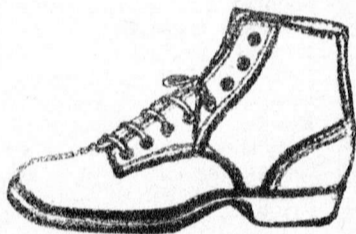
(6 lap 12 kor.)

az első áldozókra tekintettel
megtartja áldozócsütörtökig.

FATALPU CIPŐK

és szandálok gyári raktára!
Haas Lipót Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefonszám 4-63.

Fatalpu cipő . . . K 21.40 fillértől.
Fatalpu szandál . . . K 4.50 fillértől.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek, fogolytáborok és vizsonteladók árend-ményben részesülnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvviteire.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy
anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra
15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

kézpénzben folyósítunk.

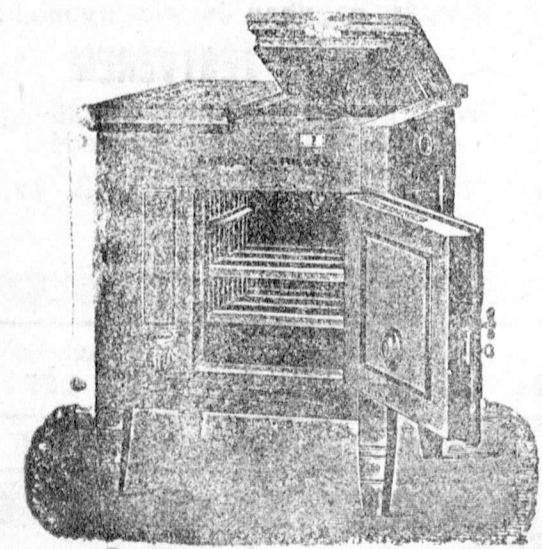

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.
Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14.00.

A legújabb rendszerű jégszekrények u. m. háztartási-, üzleti- és mérszáros-szekrények megérkeztek
TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésébe. (Rákóczi-ut.)

TÖRLESZTÉSES KÖLCSONÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az
Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.
Nagyvárad.

VAS és rézágyak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: özsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.